

OPIS RYZYKA ZWIĄZANEGO Z INSTRUMENTAMI FINANSOWYMI I PRODUKTAMI FINANSOWYMI DLA OSÓB FIZYCZNYCH W BANKU MILLENNIUM S.A.

SPIS TREŚCI

| | |
|---|----|
| I. Opis ryzyka związanego z Instrumentami finansowymi i Produktami finansowymi..... | 1 |
| II. Rodzaje ryzyka..... | 11 |
| III. Rodzaje Usług..... | 12 |

I. Opis ryzyka związanego z Instrumentami finansowymi i Produktami finansowymi

1. Polskie fundusze inwestycyjne zarządzane przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych, w rozumieniu art. 3 Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Fundusz Inwestycyjny – to podmiot posiadający osobowość prawną, działający na podstawie „Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi”, którego wyłączną formą działalności jest lokowanie środków pieniężnych zebranych publicznie lub niepublicznie w papiery wartościowe i inne prawa majątkowe określone w wyżej wskazanej ustawie.

W zamian za dokonane wpłaty do funduszu, inwestorzy otrzymują jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne. Ich liczba pokazuje proporcjonalny udział uczestnika w majątku funduszu inwestycyjnego.

Z ustaloną częstotliwością fundusz inwestycyjny ustala wartość jednostek uczestnictwa, czyli oblicza „wartość aktywów netto funduszu” przypadających na jednostkę uczestnictwa. W tym celu fundusz wycenia portfel inwestycyjny, a następnie dzieli jego wartość przez liczbę jednostek uczestnictwa przysługujących wszystkim uczestnikom. Znając wartość jednostki uczestnictwa funduszu inwestycyjnego Klient może wyznaczyć aktualną wartość swojej inwestycji w dany fundusz – mnożąc cenę jednostki uczestnictwa tego funduszu przez liczbę posiadanych przez siebie jednostek funduszu.

Wartość jednostki uczestnictwa oraz certyfikatu inwestycyjnego może się zmieniać w każdym dniu wyceny. Wartość jednostek publikowana jest na stronach internetowych oraz udostępniana jest w infoliniach. Jednostki uczestnictwa są zbywane i odkupywane przez fundusz po cenie wynikającej z wartości jednostek uczestnictwa w danym dniu, odpowiednio pomniejszonej o opłaty manipulacyjne, pobierane przez towarzystwo zarządzające tym funduszem.

Fundusze inwestycyjne mogą być oferowane bezpośrednio lub pośrednio jako fundusze funduszy oraz fundusze nabywane w ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych opisanych w punkcie 3.

Fundusze mogą być oferowane jako fundusze funduszy, które klasyfikuje się na podstawie oceny łącznego składu portfeli inwestycyjnych instytucji wspólnego inwestowania, w których jednostki bądź tytuły uczestnictwa inwestuje dany fundusz. Inwestycja w fundusz funduszy może wiązać się z wyższymi opłatami i kosztami dla Klienta.

W przypadku lokowania środków w fundusze inwestycyjne inwestor powinien uwzględnić minimalną kwotę zapisu, jak również fakt, że jednorazowa opłata manipulacyjna na rzecz Funduszu może występować przy nabyciu, jak również przy umorzeniu jednostek uczestnictwa. Ponadto, potencjalne korzyści z inwestowania w fundusze inwestycyjne zostaną pomniejszone o pobierane podatki. Termin realizacji zleceń nie może być dłuższy niż 7 dni kalendarzowych od dnia ich złożenia. Według kryterium prawnego fundusze inwestycyjne dzieli się na:

1) Fundusze inwestycyjne otwarte

Fundusze inwestycyjne otwarte mogą zbywać nieograniczoną liczbę jednostek uczestnictwa i są dostępne dla potencjalnie nieograniczonej liczby uczestników. Fundusze inwestycyjne otwarte są wyceniane codziennie (w dni robocze). Fundusze inwestycyjne otwarte prowadzą działalność zgodnie z prawem wspólnotowym regulującym zasady zbiorowego inwestowania w papiery wartościowe, co pozwala im, zgodnie z zasadą paszportu europejskiego, na prowadzenie działalności także na terytorium innych państw Unii Europejskiej. W zakresie funduszy inwestycyjnych otwartych Bank Millennium S.A. (Bank) świadczy usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do funduszy inwestycyjnych.

2) Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte

Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte są szczególną formą funduszy inwestycyjnych otwartych. Zgodnie ze statutem specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego uczestnikami mogą zostać podmioty określone w statucie lub takie, które spełniają warunki określone w statucie funduszu.

Na podstawie statutu fundusze mogą wprowadzić dodatkowe warunki odkupienia jednostek uczestnictwa, w tym termin, w którym uczestnik powinien zgłosić zamiar żądania odkupienia jednostki uczestnictwa, lub termin, w którym nastąpi wypłata kwoty z tytułu odkupienia tych jednostek.

Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte mogą lokować aktywa funduszu w szerszy zakres instrumentów niż fundusze inwestycyjne otwarte, co w konsekwencji może spowodować możliwość wzrost potencjalnego zysku z inwestycji, przy jednoczesnym wzroście ryzyka związanego z inwestycją.

W zakresie specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych Bank świadczy usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do funduszy inwestycyjnych.

1.1 Fundusze / portfele modelowe dłużne i gotówkowe (obligacji, rynku pieniężnego)

a) Opis

Fundusze dłużne i gotówkowe inwestują środki Klientów w obligacje lub instrumenty rynku pieniężnego. Głównie są to polskie obligacje skarbowe, bony skarbowe lub depozyty. Sugerowany okres inwestycji to minimum 1 rok.

Fundusze dłużne i gotówkowe można podzielić na następujące kategorie z punktu widzenia specjalizacji walutowej:

- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w walucie polskiej,
- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w określonej walucie zagranicznej,
- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w różnych walutach.

Nabycie funduszu inwestującego w papiery wartościowe denominowane w różnych walutach wiąże się z ryzykiem kursu walutowego wynikającym ze zmian natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów walutowych oraz ich wzajemnej relacji. Zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do zmian wyceny jednostek funduszu.

Wartość jednostek uczestnictwa funduszy dłużnych może zmieniać się w związku ze zmianą cen obligacji lub innych instrumentów w krótkim lub średnim okresie.

Fundusze gotówkowe inwestują środki pieniężne w krótkoterminowe instrumenty dłużne: bony skarbowe i pieniężne, bankowe papiery wartościowe (certyfikaty

depozytowe, etc.), krótkoterminowe weksle komercyjne, lokaty bankowe oraz instrumenty o podobnym charakterze. Fundusze gotówkowe charakteryzują się niższym ryzykiem oraz potencjalnie niższą dochodowością od funduszy dłużnych.

Fundusze dłużne i gotówkowe mogą być oferowane bezpośrednio lub pośrednio jako fundusze funduszy oraz fundusze nabywane w ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – ryzyko spadku wartości aktywów portfela inwestycyjnego spowodowane niekorzystnymi zmianami cen instrumentów, w które inwestuje Fundusz.

Ryzyko płynności – ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, szczególnie jeśli płynność obrotu danym instrumentem nie jest wysoka. Wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej, co w konsekwencji może wpływać na osiągnięte przez Fundusz wyniki.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału.

Ryzyko kredytowe emitenta papierów wartościowych, jakie nabywa fundusz – związane jest z sytuacją finansową emitenta, który może utracić zdolność do wykupienia papierów dłużnych lub zapłaty należnych odsetek lub rozliczenia zobowiązań względem Funduszu. Istnieje również ryzyko spadku wartości aktywów spowodowanego zmianami dochodowości papierów dłużnych emitowanych przez podmioty o różnej ocenie ryzyka kredytowego.

Inne ryzyka:

- Ryzyko branży,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

1.2 Fundusze/portfele modelowe mieszane (zrównoważone, stabilnego wzrostu, absolutnej stopy zwrotu)

a) Opis

Fundusze mieszane to fundusze zrównoważone oraz fundusze stabilnego wzrostu. W zależności od sytuacji rynkowej w funduszach mieszanych przeważają inwestycje w instrumenty dłużne, bądź w akcje. Są to przeważnie akcje spółek polskich, choć w zależności od strategii funduszu, fundusze mogą inwestować również w spółki europejskie czy globalne.

W portfelu Funduszy stabilnego wzrostu przeważają papiery dłużne: obligacje i bony skarbowe. Udział akcji w aktywach nie powinien przekraczać 40%. Stopy zwrotu funduszy stabilnego wzrostu są zazwyczaj niższe niż funduszy zrównoważonych i charakteryzuje je niższy poziom ryzyka utraty kapitału. Sugerowany okres inwestycji to minimum 2-3 lata.

Fundusze zrównoważone inwestuje środki Klientów zarówno w związane z podwyższonym ryzykiem akcje, jak i w papiery wartościowe o umiarkowanym poziomie ryzyka – obligacje. Udział akcji w aktywach nie powinien być mniejszy niż 30% oraz nie powinien przekraczać 70%, a pozostała część jest inwestowana w papiery dłużne. Zysk i ryzyko funduszy zrównoważonych jest tym większy im większy udział w portfelu

mają instrumenty ryzykowne. Sugerowany okres inwestycji to minimum 3-4 lata.

Fundusze absolutnej stopy zwrotu elastycznie lokują środki zarówno w akcje (od 0 do 100% aktywów), jak i instrumenty dłużne. Charakteryzują się stosunkowo wysokim poziomem ryzyka inwestycyjnego.

Celem funduszy absolutnej stopy zwrotu jest wypracowanie bezwzględnego zysku, niezależnie od zmieniających się trendów w poszczególnych segmentach rynku. Aby to osiągnąć portfel funduszu skonstruowany jest tak, aby minimalizować straty w okresie spadków i maksymalizować zyski w okresie wzrostów. Pomocną jest w tym szeroka paleta instrumentów finansowych, w które fundusze absolutnej stopy mogą inwestować. W grę wchodzi zarówno klasyczne akcje i obligacje, ale też instrumenty pochodne, waluty, towary czy udziały w spółkach z o.o. Dodatkowo, zazwyczaj nie określa się progów procentowego zaangażowania aktywów funduszu w poszczególne klasy aktywów, co daje zarządzającemu bardzo dużą swobodę.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3-4 lata

Nabycie jednostek funduszu inwestującego w akcje w obcych walutach wiąże się z ryzykiem kursu walutowego wynikającym ze zmian natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów walutowych oraz ich wzajemnej relacji. Zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do zmian wyceny jednostek funduszu.

Fundusze mieszane mogą być oferowane bezpośrednio lub pośrednio jako fundusze funduszy oraz fundusze nabywane w ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – ryzyko spadku wartości aktywów portfela inwestycyjnego spowodowane niekorzystnymi zmianami cen instrumentów, w które inwestuje Fundusz.

Ryzyko płynności – ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, szczególnie jeśli płynność obrotu danym instrumentem nie jest wysoka. Wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej, co w konsekwencji może wpływać na osiągnięte przez Fundusz wyniki.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału.

Ryzyko kredytowe emitenta papierów wartościowych, jakie nabywa fundusz – związane jest z sytuacją finansową emitenta, który może utracić zdolność do wykupienia papierów dłużnych lub zapłaty należnych odsetek lub rozliczenia zobowiązań względem Funduszu. Istnieje również ryzyko spadku wartości aktywów spowodowanego zmianami dochodowości papierów dłużnych emitowanych przez podmioty o różnej ocenie ryzyka kredytowego.

Inne ryzyka:

- Ryzyko branży,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

1.3 Fundusze / portfele modelowe akcji

a) Opis

Fundusze akcji lokują do 100% aktywów w akcje przy wykorzystaniu agresywnych strategii inwestycyjnych, a ich celem jest osiąganie jak najwyższego zysku, w związku z czym charakteryzuje je wysokie ryzyko inwestycyjne. Fundusze akcji są najbardziej podatne na wahania koniunktury rynkowej. Fundusze akcji podczas korzystnej koniunktury osiągają bardzo wysokie stopy zwrotu, ale podczas bessy ich jednostki uczestnictwa mogą znacznie obniżyć swoją wartość. Inwestorom zaleca się jak najdłuższy horyzont inwestycyjny. Ryzyko jest wysokie z powodu możliwych znacznych wahań wartości jednostki uczestnictwa. Fundusze inwestują przeważnie w akcje spółek polskich, choć w zależności od strategii funduszu, mogą również inwestować w spółki europejskie czy globalne. Zagrożenie to spada wraz z przedłużeniem horyzontu czasowego inwestycji. Fundusze akcji są adresowane do inwestorów o najwyższej skłonności do ryzyka. Sugerowany okres inwestycji wynosi co najmniej 5 lat.

Nabycie jednostek funduszu inwestującego w akcje w obcych walutach wiąże się z ryzykiem kursu walutowego wynikającym ze zmian natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów walutowych oraz ich wzajemnej relacji. Zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do zmian wyceny jednostek funduszu.

Fundusze akcji mogą być oferowane bezpośrednio lub pośrednio jako fundusze funduszy oraz fundusze nabywane w ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – ryzyko spadku wartości aktywów portfela inwestycyjnego spowodowane niekorzystnymi zmianami cen instrumentów, w które inwestuje Fundusz.

Ryzyko płynności – ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, szczególnie jeśli płynność obrotu danym instrumentem nie jest wysoka. Wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej, co w konsekwencji może wpływać na osiągnięte przez Fundusz wyniki.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału

Ryzyko kredytowe emitenta papierów wartościowych, jakie nabywa fundusz – związane jest z sytuacją finansową emitenta, który może utracić zdolność do wykupienia papierów dłużnych lub zapłaty należnych odsetek lub rozliczenia zobowiązań względem Funduszu. Istnieje również ryzyko spadku wartości aktywów spowodowanego zmianami dochodowości papierów dłużnych emitowanych przez podmioty o różnej ocenie ryzyka kredytowego.

Inne ryzyka:

- Ryzyko branży,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
 - Ryzyko podatkowe,
 - Ryzyko prawne,
 - Ryzyko rozliczenia,
 - Ryzyko stopy procentowej,
 - Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
 - Wysokość opłat
 - Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

1.4 Fundusze inwestycyjne zamknięte

a) Opis

Fundusze inwestycyjne cechują się ograniczonym dostępem dla inwestorów oraz ograniczoną możliwością wycofania się z inwestycji. Oznacza to, że zapisy na certyfikaty Funduszu zamkniętego możliwe są w wyznaczonych przez Fundusz terminach. Fundusz określa również możliwe daty wykupu certyfikatów Funduszu zamkniętego, np. ostatniego dnia wyceny każdego miesiąca kalendarzowego. Szczegółowe warunki określające możliwość wycofania się z Funduszu zamkniętego określone są w warunkach emisji poszczególnych Funduszy zamkniętych. Polityka inwestycyjna może dopuszczać inwestowanie w bardzo złożone instrumenty finansowe, w tym instrumenty pochodne, co może pozytywnie wpłynąć na zysk z inwestycji, ale może wiązać się ze zwiększonym ryzykiem utraty wartości inwestycji. Polityka inwestycyjna jest bardziej ryzykowana i dopuszcza szerszy katalog inwestycji funduszu niż w przypadku funduszy otwartych. W szczególności możliwe jest inwestowanie w udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, waluty, transakcje terminowe oraz prawa pochodne od praw majątkowych będących przedmiotem inwestycji.

Fundusze inwestycyjne zamknięte emitują certyfikaty inwestycyjne w okresach subskrypcji. Certyfikaty inwestycyjne to papiery wartościowe, których liczba jest stała i może zmieniać się tylko w przypadku nowych emisji lub wykupienia przez fundusz. Certyfikaty inwestycyjne mogą być przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, np. na Gieldzie Papierów Wartościowych. Wyceny certyfikatów inwestycyjnych są dokonywane rzadziej niż w przypadku funduszy inwestycyjnych otwartych, chociaż zdarzają się również fundusze wyceniane codziennie. Wycena certyfikatów inwestycyjnych wynika z oszacowania wartości instrumentów finansowych, w które zainwestował fundusz inwestycyjny zamknięty i polega na wycenie składników aktywów funduszu zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i statutem funduszu.

Zamknięty fundusz inwestycyjny może być utworzony na czas określony. Sugerowany okres inwestycji wynosi co najmniej 5 lat.

W zakresie certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych Bank świadczy usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do funduszy inwestycyjnych.

W przypadku Esaliens Akcji Skoncentrowany FIZ Bank świadczy usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do Millennium Domu Maklerskiego S.A. (Millennium DM). Warunkiem korzystania z tej usługi jest zawarcie przez Klienta z Millennium DM umowy o prowadzenie Rachunku inwestycyjnego i świadczenie usług wykonywania Zleceń oraz złożenie wymaganych przez Millennium DM oświadczeń. Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

Fundusz inwestycyjny zamknięty może być oferowany w subskrypcjach lub dostępny na rynku wtórnym.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – ryzyko spadku wartości aktywów portfela inwestycyjnego spowodowane niekorzystnymi zmianami cen instrumentów, w które inwestuje Fundusz.

Ryzyko płynności – ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, szczególnie jeśli płynność obrotu danym instrumentem nie jest wysoka. Wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej, co w konsekwencji może wpływać na osiągnięte przez Fundusz wyniki.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału

Ryzyko kredytowe emitenta papierów wartościowych, jakie nabywa fundusz – związane jest z sytuacją finansową emitenta, który może utracić zdolność do wykupienia papierów

dłużnych lub zapłaty należnych odsetek lub rozliczenia zobowiązań względem Funduszu. Istnieje również ryzyko spadku wartości aktywów spowodowanego zmianami dochodowości papierów dłużnych emitowanych przez podmioty o różnej ocenie ryzyka kredytowego.

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach emisyjnych/warunkach emisji poszczególnych funduszy dostępnych w placówkach Banku.

2. Zagraniczne fundusze inwestycyjne zarządzane przez zagraniczne firmy inwestycyjne, w rozumieniu art. 2 pkt 9 Ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi

Zagraniczne fundusze inwestycyjne zarządzane są przez firmy inwestycyjne, które inwestują w aktywa na rynkach zagranicznych. Część zagranicznych funduszy inwestycyjnych może mieć specjalizację geograficzną lub branżową i lokuje aktywa w walory emitentów pochodzących z określonego kraju/regionu świata lub z określonej branży.

Zagraniczne fundusze inwestycyjne są dystrybuowane w Polsce w formie tytułów uczestnictwa – papierów wartościowych lub praw majątkowych, z których posiadaniem wiąże się udział w funduszu. Zagraniczne fundusze inwestycyjne mogą mieć różne formy prawne, np. formy spółki akcyjnej, formę funduszu inwestycyjnego lub funduszu powierniczego. Tytuły uczestnictwa nazywa się w zależności od formy prawnej akcjami czy tytułami uczestnictwa.

Z zagranicznymi funduszami inwestycyjnymi związane jest dodatkowo wyższe ryzyko dostępności informacji z danego rynku.

Tytuły uczestnictwa funduszy są denominowane w walutach obcych, ale mogą być dostępne również w złotych w postaci zabezpieczonej lub niezabezpieczonej do waluty bazowej.

Nabycie zagranicznego funduszu inwestującego w papiery wartościowe denominowane w różnych walutach wiąże się z ryzykiem kursu walutowego wynikającym ze zmian natychmiastowych i terminowych rynkowych kursów walutowego oraz ich wzajemnej relacji. Zmiany kursów walutowych mogą prowadzić do zmian wyceny tytułów uczestnictwa funduszu.

W przypadku lokowania środków w zagraniczne fundusze inwestycyjne inwestor powinien uwzględnić minimalną kwotę zapisu, jak również fakt, że jednorazowa opłata manipulacyjna na rzecz Funduszu może występować przy nabyciu, jak również przy umorzeniu tytułów uczestnictwa. W przypadku umorzenia tytułów uczestnictwa przed określonym przez Fundusz zalecanym okresem inwestycji, inwestor powinien uwzględnić, że oczekiwane wyniki inwestycji mogą zostać nierealizowane.

Inwestycja w zagraniczne fundusze inwestycyjne wiąże się z kosztami podatkowymi. Klient zobowiązany jest samodzielnie zadeklarować i rozliczyć dochód uzyskany w danym roku podatkowym, zgodnie z właściwymi regulacjami podatkowymi. W przypadku produktów w walutach obcych, zmiana kursów walutowych wpływa na wartość podstawy opodatkowania

obliczaną w PLN. W wyniku tego obowiązek zapłaty podatku może występować niezależnie od wyniku inwestycji wyrażonego w walucie obcej. Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy dostępnych w placówkach Banku.

W zakresie zagranicznych funduszy inwestycyjnych Bank świadczy usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do funduszy inwestycyjnych.

2.1 Zagraniczne fundusze / portfele modelowe dłużne i gotówkowe (obligacji, rynku pieniężnego)

a) Opis

Fundusze dłużne i gotówkowe inwestują środki Klientów w obligacje lub instrumenty rynku pieniężnego z rynków zagranicznych. Głównie są to zagraniczne obligacje skarbowe, obligacje korporacyjne, obligacje municypalne, bony skarbowe lub depozyty denominowane w różnych walutach obcych.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 1 rok.

Zagraniczne fundusze dłużne i gotówkowe można podzielić na następujące kategorie z punktu widzenia specjalizacji walutowej:

- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w określonej walucie zagranicznej,
- Fundusze inwestujące w papiery wartościowe denominowane w różnych walutach.

Fundusze dłużne inwestują środki Klientów głównie w zagraniczne dłużne papiery wartościowe, w tym w obligacje skarbowe, korporacyjne (również wysokiego ryzyka) i komunalne, bony skarbowe lub depozyty walutowe. W zależności od składu portfela inwestycyjnego mogą różnić się stopniem podejmowanego ryzyka oraz wielkością potencjalnych zysków. Fundusze gotówkowe inwestują środki pieniężne w zagraniczne krótkoterminowe instrumenty dłużne: bony skarbowe i pieniężne, bankowe papiery wartościowe (certyfikaty depozytowe, bony oszczędnościowe, etc.), krótkoterminowe weksle komercyjne, lokaty bankowe oraz instrumenty o podobnym charakterze.

Fundusze gotówkowe charakteryzują się niższym ryzykiem oraz potencjalnie niższą dochodowością od funduszy dłużnych.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – ryzyko spadku wartości aktywów portfela inwestycyjnego spowodowane niekorzystnymi zmianami cen instrumentów, w które inwestuje Fundusz.

Ryzyko płynności – ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, szczególnie jeśli płynność obrotu danym instrumentem nie jest wysoka. Wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej, co w konsekwencji może wpływać na osiągnięte przez Fundusz wyniki.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału

Ryzyko kredytowe emitenta papierów wartościowych, jakie nabywa fundusz – związane jest z sytuacją finansową emitenta, który może utracić zdolność do wykupienia papierów dłużnych lub zapłaty należnych odsetek lub rozliczenia zobowiązań względem Funduszu. Istnieje również ryzyko spadku wartości aktywów spowodowanego zmianami dochodowości papierów dłużnych emitowanych przez podmioty o różnej ocenie ryzyka kredytowego.

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,

- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy dostępnych w placówkach Banku.

2.2 Zagraniczne fundusze/ portfele modelowe mieszane inwestujące w zróżnicowane instrumenty finansowe zarówno akcje jak i papiery dłużne

a) Opis

Fundusze mieszane to fundusze zrównoważone, absolutnej stopy zwrotu oraz fundusze stabilnego wzrostu inwestujące na rynkach zagranicznych. W zależności od sytuacji rynkowej w funduszach mieszanych przeważają inwestycje w instrumenty dłużne, bądź w akcje.

W portfelu Funduszy stabilnego wzrostu przeważają zagraniczne papiery dłużne. Stopy zwrotu funduszy stabilnego wzrostu są zazwyczaj niższe niż funduszy zrównoważonych i charakteryzuje je niższy poziom ryzyka utraty kapitału. Sugerowany okres inwestycji to minimum 2-3 lata.

Fundusze zrównoważone inwestuje środki Klientów zarówno w związane z podwyższonym ryzykiem akcje, jak i w papiery wartościowe o umiarkowanym poziomie ryzyka – obligacje. Zysk i ryzyko funduszy zrównoważonych jest tym większy im większy udział w portfelu mają instrumenty ryzykowne. Sugerowany okres inwestycji to minimum 3-4 lata.

Fundusze absolutnej stopy zwrotu elastycznie lokują środki zarówno w akcje (od 0 do 100% aktywów), jak i instrumenty dłużne. Charakteryzują się stosunkowo wysokim poziomem ryzyka inwestycyjnego.

Celem funduszy absolutnej stopy zwrotu jest wypracowanie bezwzględного zysku, niezależnie od zmieniających się trendów w poszczególnych segmentach rynku. Aby to osiągnąć portfel funduszu skonstruowany jest tak, aby minimalizować straty w okresie spadków i maksymalizować zyski w okresie wzrostów. Pomocna jest w tym szeroka paleta instrumentów finansowych, w które fundusze absolutnej stopy mogą inwestować. W grę wchodzi zarówno klasyczne akcje i obligacje, ale też instrumenty pochodne, waluty, towary czy udziały w spółkach z o.o.. Dodatkowo, zazwyczaj nie określa się progów procentowego zaangażowania aktywów funduszu w poszczególne klasy aktywów, co daje zarządzającemu bardzo dużą swobodę.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3-4 lata.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – ryzyko spadku wartości aktywów portfela inwestycyjnego spowodowane niekorzystnymi zmianami cen instrumentów, w które inwestuje Fundusz.

Ryzyko płynności – ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, szczególnie jeśli płynność obrotu danym instrumentem nie jest wysoka. Wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej, co w konsekwencji może wpływać na osiągnięte przez Fundusz wyniki.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału

Ryzyko kredytowe emitenta papierów wartościowych, jakie nabywa fundusz – związane jest z sytuacją finansową emitenta, który może utracić zdolność do wykupienia papierów dłużnych lub zapłaty należnych odsetek lub rozliczenia zobowiązań względem Funduszu. Istnieje również ryzyko

spadku wartości aktywów spowodowanego zmianami dochodowości papierów dłużnych emitowanych przez podmioty o różnej ocenie ryzyka kredytowego.

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

2.3 Zagraniczne fundusze / portfele modelowe akcji

a) Opis

Fundusze akcji lokują do 100% aktywów w akcje spółek zagranicznych przy wykorzystaniu agresywnych strategii inwestycyjnych i ich celem jest osiągnięcie jak najwyższego zysku, w związku z czym charakteryzuje je wysokie ryzyko inwestycyjne. Fundusze akcji są najbardziej podatne na wahania koniunktury rynkowej. Fundusze akcji podczas korzystnej koniunktury osiągają bardzo wysokie stopy zwrotu, ale podczas bessy ich tytuły uczestnictwa mogą znacznie obniżyć swoją wartość. Inwestorom zaleca się jak najdłuższy horyzont inwestycyjny. Ryzyko jest wysokie z powodu możliwych znacznych wahań wartości tytułów uczestnictwa. Zagraniczne fundusze inwestycyjne często posiadają określoną specjalizację, np. geograficzną bądź branżową. Specjalizację określa się na podstawie krajów pochodzenia bądź branż działalności emitentów papierów wartościowych wchodzących w skład portfela inwestycyjnego funduszu.

Zagrożenie to spada wraz z przedłużeniem horyzontu czasowego inwestycji. Fundusze akcji są adresowane do inwestorów o najwyższej skłonności do ryzyka.

Sugerowany okres inwestycji wynosi co najmniej 5 lat.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – ryzyko spadku wartości aktywów portfela inwestycyjnego spowodowane niekorzystnymi zmianami cen instrumentów, w które inwestuje Fundusz.

Ryzyko płynności – ryzyko to występuje najczęściej przy próbie sprzedaży znacznej ilości posiadanych aktywów, szczególnie jeśli płynność obrotu danym instrumentem nie jest wysoka. Wiąże się z brakiem możliwości przeprowadzenia transakcji, przy zachowaniu aktualnej ceny rynkowej, co w konsekwencji może wpływać na osiągnięte przez Fundusz wyniki.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału

Ryzyko kredytowe emitenta papierów wartościowych, jakie nabywa fundusz – związane jest z sytuacją finansową emitenta, który może utracić zdolność do wykupienia papierów dłużnych lub zapłaty należnych odsetek lub rozliczenia zobowiązań względem Funduszu. Istnieje również ryzyko spadku wartości aktywów spowodowanego zmianami dochodowości papierów dłużnych emitowanych przez podmioty o różnej ocenie ryzyka kredytowego.

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,

- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka i strategii inwestowania znajdują się w prospektach informacyjnych funduszy.

3. Produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne

a) Opis

Indywidualne ubezpieczenia na życie z możliwością inwestowania wpłaconych składek w ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe (UFK). Produkty łączą ochronę ubezpieczeniową z możliwością gromadzenia i pomnażania środków.

UFK to wydzielona, odrębnie inwestowana część aktywów Towarzystwa Ubezpieczeń na Życie. W przypadku większości ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych aktywa są alokowane w jednostki funduszy inwestycyjnych lub tytuły uczestnictwa.

Z inwestycją w produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne wiąże się wyższe koszty oraz ryzyka dotyczące produktów ubezpieczeniowych. W szczególności należy pamiętać, że z inwestowaniem środków w polisę wiąże się dodatkowe koszty i opłaty dotyczące polis ubezpieczeniowych.

UFK mogą być oferowane jako pojedyncze fundusze lub jako portfele modelowe, których aktywa inwestowane są w tytuły uczestnictwa i/lub certyfikaty inwestycyjne więcej niż jednego funduszu inwestycyjnego.

W ramach produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych mogą być oferowane fundusze/portfele modelowe opisane w punkcie 1 i punkcie 2.

Umowa ubezpieczenia jest produktem długoterminowym, sugerowany okres inwestycji uzależniony jest od wybranej strategii funduszy oraz okresu pobierania opłat likwidacyjnych.

W zakresie produktów ubezpieczeniowo-inwestycyjnych Bank działa jako agent zakładu ubezpieczeń.

b) Ryzyko

Ryzyko kredytowe Zakładu Ubezpieczeń – brak zdolności do regulowania przez Zakład Ubezpieczeń swoich zobowiązań w terminie, w tym ryzyko upadłości Zakładu ubezpieczeń i możliwość niewywiązania się z zobowiązań umownych wobec Ubezpieczających.

Ryzyko rynkowe – ryzyko poniesienia strat wynikających ze spadku wartości jednostek uczestnictwa w UFK, wskutek spadku lub ograniczeń dotyczących zbycia instrumentów finansowych, które inwestowane są w środki w ramach UFK.

Ryzyko płynności – niepewność związana z możliwością szybkiego uzyskania środków ze sprzedaży jednostek/tytułów uczestnictwa, w które środki z UFK są inwestowane, w wysokości, która nie odbiega znacząco od bieżącej wartości rynkowej, wynikająca z okresu pomiędzy datą zlecenia sprzedaży a datą realizacji.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału

Inne ryzyka:

- Ryzyko branży
- Ryzyko krótkookresowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko podatkowe,

- Ryzyko prawne,
- Ryzyko rozliczenia,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków,
- Złożoność produktu.

Szczegółowe informacje na temat ryzyka, kosztów i opłat związanych z inwestycją w fundusz wbudowany w polisę ubezpieczeniową znajdują się w ogólnych warunkach ubezpieczenia dostępnych na stronie internetowej Banku oraz w placówkach.

W przypadku upadłości zakładu ubezpieczeń bądź jego niewypłacalności zaspokojenie roszczeń osób uprawnionych z umów ubezpieczenia odbywa się zgodnie z obowiązującymi zasadami Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

4. Lokaty strukturyzowane

a) Opis

Lokaty strukturyzowane oparte są na wskaźnikach rynku finansowego lub towarowego, takich jak kursy walut, ceny akcji, wartości indeksów giełdowych, ceny towarów lub koszyki tych zmiennych, od których kształtowania może być uzależnione końcowe oprocentowanie lokaty strukturyzowanej.

Inwestycja w Lokaty Strukturyzowane wiąże się z ponoszeniem ryzyka kredytowego Banku, w którym otwierana jest lokata. W związku z tym posiadacz lokaty w przypadku braku wypłacalności Banku otrzyma należne mu środki z tytułu lokaty, zgodnie z aktualnie obowiązującymi zasadami gwarantowania środków przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Lokaty Strukturyzowane posiadają inne cechy niż tradycyjne lokaty o stałym lub zmiennym oprocentowaniu. W przypadku niespełnienia założeń inwestycyjnych Lokaty Strukturyzowane mogą nie wypłacić odsetek.

Lokaty strukturyzowane są oferowane w subskrypcjach. Oznacza to, że dyspozycję otwarcia rachunku Lokaty Strukturyzowanej można złożyć w wyznaczonych terminach (okresie subskrypcji).

Sugerowany okres inwestycji to minimum 12 miesięcy. W przypadku rozwiązania umowy rachunku Lokaty Strukturyzowanej w okresie inwestycji odsetki za okres inwestycji nie są wypłacane oraz pobierana jest opłata manipulacyjna zgodnie z tabelą wskazaną w Warunkach Lokaty Strukturyzowanej.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – zysk z Lokaty strukturyzowanej zależy od zachowania danej zmiennej rynkowej (np. kurs waluty). Jeżeli przewidywania inwestora nie okażą się słuszne, kwota wypłacona w dniu zapadalności może być równa gwarantowanemu kapitałowi. Produkty (w zależności od struktury) mogą również przynieść zysk mniejszy niż wzrost/spadek instrumentu bazowego.

Ryzyko kredytowe (upadłości) Banku – w przypadku braku wypłacalności Banku, posiadacz Lokaty strukturyzowanej otrzyma należne mu środki z tytułu lokaty, zgodnie z aktualnie obowiązującymi zasadami gwarantowania środków przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Ryzyko zmienności wskaźników – inwestowanie w produkty strukturyzowane wiąże się z czynnikami ryzyka charakterystycznymi dla instrumentów finansowych, z którymi produkt strukturyzowany jest powiązany (instrumenty bazowe).

Ryzyko płynności – posiadacz Lokaty Strukturyzowanej może w każdej chwili w okresie subskrypcji oraz w okresie inwestycji zakończyć inwestycję wypłacając 100% zainwestowanego kapitału. Należy pamiętać, iż zerwanie lokaty inwestycyjnej po okresie subskrypcji, a przed terminem zapadalności powoduje obowiązek uiszczenia opłaty manipulacyjnej. Wysokość opłaty

manipulacyjnej określona jest w Warunkach Lokaty Strukturyzowanej.

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Złożoność produktu.

5. Obligacje strukturyzowane/ Bankowe Papiery Wartościowe (produkty strukturyzowane)

a) Opis

Produkty strukturyzowane są emitowane przez instytucje finansowe, najczęściej banki lub domy maklerskie. Emitent produktu strukturyzowanego zobowiązuje się w stosunku do Klienta, że w terminie wykupu instrumentu wypłaci mu kwotę rozliczenia kalkulowaną według określonej formuły wypłaty.

W zależności od poziomu ryzyka możemy wyróżnić dwa podstawowe rodzaje produktów strukturyzowanych:

z pełną lub częściową ochroną kapitału. Produkty strukturyzowane z częściową gwarancją kapitału zapewniają ochronę kapitału poniżej 100%. W takim przypadku inwestor musi liczyć się z utratą kapitału, ale w zamian może oczekiwać wyższego poziomu udziału w potencjalnych zyskach.

W przypadku produktu strukturyzowanego pełna lub częściowa gwarancja kapitału obowiązuje wyłącznie w dniu wykupu/zapadalności inwestycji. W przypadku sprzedaży produktu strukturyzowanego na rynku wtórnym, przed terminem wykupu/zapadalności produktu, pełna lub częściowa gwarancja kapitału nie obowiązuje.

Produkty strukturyzowane mogą być oparte na wskaźnikach rynku finansowego lub towarowego, takich jak kursy walut, ceny akcji, wartości indeksów giełdowych, ceny towarów lub koszyki tych zmiennych, od których kształtowania może być uzależnione końcowe oprocentowanie obligacji, kwota rozliczenia bankowego papieru wartościowego.

Produkty te są oferowane w subskrypcjach. Oznacza to, że Produkt strukturyzowany można nabyć w wyznaczonych terminach (okresie subskrypcji).

Sugerowany okres inwestycji to 2-5 lat. W przypadku wykupu Produktu strukturyzowanego przed terminem zapadalności Bank zapewnia możliwość odsprzedaży na rynku wtórnym, który nie jest rynkiem regulowanym ani alternatywnym systemem obrotu, co może wiązać się istotnie z ryzykiem ceny oraz płynności, o którym mowa w lit. b poniżej..

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe – związane z koniunkturą na rynku instrumentów finansowych lub produktów finansowych. Dotyczy niepewności związanej z możliwością zmian w politycznym lub gospodarczym otoczeniu kraju, które mogą skutkować rozchwianiem sytuacji rynkowej, a przez to wpłynąć na konkretny sektor, firmę instrument finansowy lub produkt finansowy. Zysk z produktu strukturyzowanego zależy od zachowania danej zmiennej rynkowej (np. indeksu, akcji, surowca). Jeżeli przewidywania inwestora okażą się słuszne kwota wypłacona w dniu zapadalności może być równa gwarantowanemu kapitałowi. Produkty (w zależności od struktury) mogą również przynieść zysk mniejszy niż wzrost/spadek instrumentu bazowego.

Ryzyko płynności – (ryzyko związane z odsprzedażą przed terminem wykupu) – ryzyko braku możliwości zbycia produktu strukturyzowanego przed terminem wykupu spowodowane niewielką płynnością, czyli brakiem popytu albo nadmiarem podaży dla danych instrumentów finansowych lub produktów finansowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być trudność ze sprzedażą produktów finansowych, przy

jednoczesnym braku gwarancji zwrotu kapitału, nawet w przypadku dotychczasowego korzystnego zachowania się instrumentu bazowego. W trakcie trwania produktu jego wartość rynkowa może być niższa od poziomu gwarancji kapitału. W przypadku woli odsprzedaży papierów przed terminem wykupu istnieje ryzyko, że inwestor nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w zakładanej przez siebie liczbie oraz, że odsprzeda je po cenie niższej niż cena, po której je nabył.

Ryzyko kredytowe (upadłości) Banku – w przypadku braku wypłacalności Banku, posiadacz produktu strukturyzowanego nie otrzyma należnych mu środków z tytułu produktu strukturyzowanego, zgodnie z aktualnie obowiązującymi zasadami gwarantowania środków przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału. Ochrona kapitału w terminie wykupu – 100%. Ochrona kapitału obowiązuje tylko w terminie wykupu. W przypadku sprzedaży produktu strukturyzowanego na rynku wtórnym przed terminem wykupu ochrona kapitału nie obowiązuje, co oznacza, że w przypadku woli odsprzedaży papierów przed terminem wykupu istnieje ryzyko, że inwestor odsprzeda je po cenie niższej niż cena, po której je nabył.

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko emitenta,
- Ryzyko kursu walutowego,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

W zakresie produktów strukturyzowanych Bank świadczy usługę nabywania i zbywania instrumentów finansowych na własny rachunek własny Banku, w tym w celu wykonywania zleceń Klienta.

Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

6. Bony skarbowe i Obligacje Skarbu Państwa

Obligacje Skarbu Państwa (obligacje skarbowe) oraz Bony skarbowe są instrumentami finansowymi emitowanymi przez Skarb Państwa, obciążonymi ryzykiem kredytowym Skarbu Państwa, którego cena zależy od poziomu stóp procentowych odpowiednich dla ich terminu zapadalności.

Pomimo faktu, iż obligacje i bony skarbowe są notowane na publicznym rynku obrotu instrumentami dłużnymi oraz na rynku międzybankowym, na którym animatorzy rynku (banki o statusie dealera skarbowych papierów wartościowych) zapewniają płynność dla poszczególnych emisji, inwestor powinien wziąć pod uwagę ryzyko związane z ograniczoną płynnością danej serii obligacji lub bonu skarbowego. Oznacza to, że zbycie obligacji/bonu może być utrudnione z uwagi na problemy z pozyskaniem podmiotu chcącego dokonać inwestycji w obligacje emitenta. Ponadto, w przypadku znalezienia takiego podmiotu, cena ich zbycia ustalona przez strony może być niższa niż cena gwarantująca inwestorowi zrealizowanie oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji. Cena rynkowa obligacji/bonu może ulegać zmianie pod wpływem popytu i podaży, na które mogą mieć wpływ m.in. czynniki makroekonomiczne, sytuacja ekonomiczno-finansowa emitenta oraz trudne do przewidzenia zachowania inwestorów. Ograniczenie obrotu obligacjami/bonami może wynikać również z faktu, że niektórzy inwestorzy (np. fundusze inwestycyjne i banki) nabyli papiery wartościowe w celu trzymywania ich w portfelach do dnia wykupu.

Zawieszenie obrotu obligacjami/bonami może doprowadzić do znaczącego spadku płynności i utrudnić inwestorowi zbycie ich na rynku wtórnym po satysfakcjonującej go cenie.

a) Opis

Bony skarbowe

Krótkoterminowe (maksymalnie 1 rok) dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa. Bony skarbowe dla klientów detalicznych dostępne są na rynku wtórnym.

Sugerowany okres inwestycji wynosi maksymalnie 1 rok.

Obligacje skarbowe

Obligacje skarbowe są dłużnymi papierami wartościowymi o przynajmniej rocznym terminie wykupu emitowanymi przez Skarb Państwa. Obligacje oferowane są z dyskontem lub wypłacają kupon, mogą być stało- lub zmienne- kuponowe.

W przypadku obligacji o zmiennym oprocentowaniu w każdym okresie odsetkowym będzie ustalana nowa wartość kuponu zgodnie z formułą zawartą w liście emisyjnym (zazwyczaj kupon oparty jest o stawkę 6M WIBOR lub o rentowność Bonów skarbowych). Z kolei Obligacje o stałym oprocentowaniu mają z góry ustaloną wartość kuponu, który wypłacany jest przeważnie raz do roku. Obligacje indeksowane zaś mogą posiadać zmienny kupon, którego wysokość zależy od ustalonego wskaźnika makroekonomicznego (bardzo często jest to wskaźnik inflacji) albo stały kupon i zmienną wartość nominalną indeksowaną w oparciu o współczynnik indeksacji.

W każdym z trzech wymienionych typów Obligacji skarbowych występuje ryzyko stopy procentowej.

W przypadku kuponowych dłużnych papierów wartościowych występuje ryzyko reinwestycji kuponu, co oznacza brak możliwości reinwestowania otrzymanej płatności kuponowej według pierwotnie zakładanej rentowności inwestycji, co powoduje, iż faktycznie osiągnięta rentowność z papieru dłużnego utrzymanego przez inwestora do daty wykupu będzie odbiegała od pierwotnie zakładanej.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 1 rok.

b) Ryzyko

Ryzyko kredytowe emitenta (Skarbu Państwa) – ryzyko utraty zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Ryzyko może skutkować niewypłaceniem kuponu lub niewykupieniem obligacji przez emitenta.

Ryzyko stopy procentowej – wzrost / spadek stóp procentowych w okresie trwania inwestycji może spowodować wzrost / spadek cen bonu skarbowego / obligacji.

Ryzyko wcześniejszej sprzedaży – możliwość otrzymania niższej kwoty niż zainwestowany kapitał w przypadku sprzedaży bonu / obligacji przed terminem wykupu.

Inne ryzyka:

- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko reinwestycji kuponu
- Ryzyko rynkowe
- Złożoność produktu.

W zakresie Bonów skarbowych Bank świadczy usługę nabywania i zbywania instrumentów finansowych na rachunek własny Banku, w tym w celu wykonywania zleceń Klienta.

W zakresie obligacji skarbowych Bank świadczy usługę nabywania i zbywania na rachunek własny Banku, w tym w celu wykonywania zleceń Klienta, lub usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do Millennium Domu Maklerskiego S.A.. Świadczenie usług przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

7. Obligacje komunalne

a) Opis

Obligacje komunalne (municipalne) są dłużnymi papierami wartościowymi o przynajmniej rocznym terminie wykupu do nawet kilkunastu lat emitowanymi przez jednostki samorządu terytorialnego (miasta, gminy). Obligacje oferowane są z dyskontem lub wypłacają kupon, mogą być stało- lub zmienne- kuponowe. Obligacje komunalne charakteryzują się mniejszą płynnością finansową niż obligacje skarbowe. Rentowność obligacji komunalnych, co do zasady, jest wyższa niż rentowność obligacji skarbowych. Największym ryzykiem dla inwestycji w obligacje komunalne jest ryzyko kredytowe emitenta, którym jest jednostka samorządu terytorialnego.

Dla obligacji nie dopuszczonych do publicznego obrotu istnieje duże ryzyko braku możliwości szybkiego zbycia posiadanych obligacji w dowolnym terminie z uwagi na trudności w znalezieniu inwestora zainteresowanego ich nabyciem.

Dla obligacji notowanych na publicznym rynku obrotu instrumentami dłużnymi (rynek regulowany lub alternatywny system obrotu) inwestor powinien wziąć również pod uwagę ryzyko związane z ograniczoną płynnością obligacji. Oznacza to, że zbycie obligacji może być utrudnione z uwagi na problemy z pozyskaniem podmiotu chcącego dokonać inwestycji w obligacje emitenta. Ponadto, w przypadku znalezienia takiego podmiotu cena ich zbycia ustalona przez strony może być niższa niż cena gwarantująca inwestorowi zrealizowanie oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji. Cena rynkowa obligacji może ulegać zmianie pod wpływem popytu i podaży, na które mogą mieć wpływ m.in. czynniki makroekonomiczne, sytuacja ekonomiczno-finansowa emitenta, polityka pieniężna NBP oraz trudne do przewidzenia zachowania inwestorów. Ograniczenie płynności obligacji może wynikać również z faktu, że niektórzy inwestorzy nabyli obligacje w celu trzymania ich w portfelach do dnia wykupu.

Obligacje notowane na publicznym rynku obrotu podlegają ryzyku zawieszenia obrotu obligacjami, jak również ryzyku wykluczenia obligacji z obrotu.

Zawieszenie obrotu obligacjami lub wykluczenie obligacji z obrotu może doprowadzić do znaczącego spadku płynności obrotu obligacjami i utrudnić inwestorowi zbycie obligacji na rynku wtórnym po satysfakcjonującej go cenie.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

b) Ryzyko

Ryzyko kredytowe emitenta (w tym przypadku jednostki samorządu terytorialnego, czyli gminy, powiaty oraz województwa) – ryzyko utraty zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Ryzyko to może skutkować niewypłaceniem kuponu lub niewykupieniem obligacji przez emitenta.

Ryzyko stopy procentowej. Dla Obligacji zmiennoprocentowych oczekiwania lub wzrost stopy procentowej, która wyznacza wartość kuponu (np. WIBOR 6M), powoduje zwiększenie wartości kuponu i tym samym zwiększenie atrakcyjności tych papierów, co skutkuje wzrostem ich cen. Odpowiednio oczekiwania na spadek lub spadek stopy procentowej, która wyznacza wartość kuponu, przyczynia się do spadku cen takich Obligacji. Dla Obligacji stałoprocentowych wzrost stopy procentowej odpowiadającej terminowi wygaśnięcia danych papierów powoduje spadek ich cen. Spadek stopy procentowej odpowiadającej terminowi wygaśnięcia przyczynia się do wzrostu cen takich Obligacji.

Ryzyko wcześniejszej sprzedaży – możliwość otrzymania niższej kwoty niż zainwestowany kapitał w przypadku sprzedaży obligacji przed terminem wykupu.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko reinwestycji kuponu
- Ryzyko rynkowe,
- Złożoność produktu.

W zakresie Obligacji komunalnych Bank świadczy usługę nabywania i zbywania instrumentów finansowych na rachunek własny Banku, w tym w celu wykonywania zleceń Klienta.

Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta

8. Obligacje korporacyjne

a) Opis

Obligacje korporacyjne są dłużnymi papierami wartościowymi o przynajmniej rocznym terminie wykupu emitowanymi przez podmioty gospodarcze. Występują również Obligacje o terminie wykupu krótszym niż rok. Obligacje oferowane są z dyskontem lub wypłacają kupon, mogą być stało- lub zmiennie- kuponowe. Obligacje korporacyjne charakteryzują się bardzo dużym zróżnicowaniem stopnia ryzyka, które jest uzależnione, co do zasady, od kondycji finansowej emitenta.

W przypadku Obligacji o zmiennym oprocentowaniu w każdym okresie odsetkowym ustalana jest nowa wartość kuponu zgodnie z formułą zawartą w warunkach emisji - zazwyczaj kupon oparty jest o stawkę WIBOR 6M lub o rentowność Bonów skarbowych. Z kolei Obligacje o stałym oprocentowaniu mają z góry ustaloną wartość kuponu, który wypłacany jest przeważnie raz do roku.

Dla obligacji nie dopuszczonych do publicznego obrotu istnieje duże ryzyko braku możliwości szybkiego zbycia posiadanych obligacji w dowolnym terminie z uwagi na trudności w znalezieniu inwestora zainteresowanego ich nabyciem.

Dla obligacji notowanych na publicznym rynku obrotu instrumentami dłużnymi (rynek regulowany lub alternatywny system obrotu) inwestor również powinien wziąć pod uwagę ryzyko związane z ograniczoną płynnością obligacji. Oznacza to, że zbycie obligacji może być utrudnione z uwagi na problemy z pozyskaniem podmiotu chcącego dokonać inwestycji w obligacje emitenta. Ponadto w przypadku znalezienia takiego podmiotu, cena ich zbycia ustalona przez strony może być niższa niż cena, gwarantująca inwestorowi zrealizowanie oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji. Cena rynkowa obligacji może ulegać zmianie pod wpływem popytu i podaży, na które mogą mieć wpływ m.in. czynniki makroekonomiczne, sytuacja ekonomiczno-finansowa emitenta, polityka pieniężna NBP oraz trudne do przewidzenia zachowania inwestorów. Ograniczenie płynności obligacji może wynikać również z faktu, że niektórzy inwestorzy nabyli obligacje w celu trzymania ich w portfelach do dnia wykupu.

Obligacje notowane na publicznym rynku obrotu podlegają ryzyku zawieszenia obrotu obligacjami, jak również ryzyku wykluczenia obligacji z obrotu.

Zawieszenie obrotu obligacjami lub wykluczenie obligacji z obrotu może doprowadzić do znaczącego spadku płynności obrotu obligacjami i utrudnić inwestorowi zbycie obligacji na rynku wtórnym po satysfakcjonującej go cenie

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

b) Ryzyko

Ryzyko kredytowe emitenta – ryzyko utraty zdolności do regulowania swoich zobowiązań w terminie. Ryzyko może skutkować niewypłaceniem kuponu lub niewykupieniem obligacji przez emitenta.

Ryzyko stopy procentowej – wzrost / spadek stóp procentowych w okresie trwania inwestycji może spowodować wzrost / spadek cen bonu skarbowego / obligacji.

Ryzyko wcześniejszej sprzedaży – możliwość otrzymania niższej kwoty niż zainwestowany kapitał w przypadku sprzedaży obligacji przed terminem wykupu.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko emitenta,
- Ryzyko płynności,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko reinwestycji kuponu
- Ryzyko rynkowe,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Złożoność produktu.

W zakresie Obligacji korporacyjnych Bank świadczy usługę nabywania i zbywania instrumentów finansowych na własny rachunek Banku, tym w celu wykonywania zleceń Klienta lub usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do Millennium Domu Maklerskiego S.A.

Świadczenie usług przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta

9. Akcje dopuszczone do zorganizowanego obrotu

W zakresie Akcji dopuszczonych do zorganizowanego obrotu Bank świadczy usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do Millennium Domu Maklerskiego S.A. (Millennium DM). Warunkiem korzystania z usługi jest zawarcie przez Klienta z Millennium DM umowy o prowadzenie Rachunku inwestycyjnego i świadczenie usług wykonywania Zleceń oraz złożenie wymaganych przez Millennium DM oświadczeń. Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

a) Opis

Akcje są udziałowymi papierami wartościowymi, które zostały wyemitowane przez spółkę akcyjną. Nabywca akcji staje się współwłaścicielem spółki (właścicielem części jej majątku). Charakterystyczną cechą inwestycji w akcje jest to, że odznaczają się relatywnie dużą zmiennością cen (w porównaniu do zmienności cen obligacji), zwłaszcza w krótkim okresie, weryfikowaną przez rynek kapitałowy, stąd inwestor powinien dokonać starannej alokacji i dywersyfikacji portfela akcji.

Pojęcie akcji można rozpatrywać w czterech znaczeniach:

- jako ułamek kapitału akcyjnego
- jako ogół praw przysługujących akcjonariuszowi wobec spółki akcyjnej oraz obowiązków akcjonariusza wobec spółki;
- jako dokument akcyjny;
- jako formalna legitymacja do przysługujących akcjonariuszowi praw.

Akcje mogą być imienne lub na okaziciela, a dochody inwestora posiadającego akcje spółki mogą pochodzić w szczególności z:

- dywidend – stanowiących część zysku netto spółki akcyjnej przeznaczonego do podziału pomiędzy akcjonariuszy,
- zysków kapitałowych – wynikających ze wzrostu ceny akcji w okresie ich posiadania. Zyski kapitałowe stanowią różnicę pomiędzy ceną sprzedaży danej akcji, a ceną jej kupna w przeszłości.

Inwestor powinien mieć świadomość, że rynek akcji jest w dużym stopniu zależny od krajowej i globalnej sytuacji makroekonomicznej. Dotyczy to m.in. tempa wzrostu gospodarczego, wysokości stóp procentowych i wysokości stopy inflacji. W odniesieniu do akcji konkretnych przedsiębiorstw,

ryzyko inwestycyjne jest związane z sytuacją ekonomiczno-finansową spółki. Inwestując w papier wartościowy jakim jest akcja, należy brać pod uwagę również trudności ze sprzedażą produktów spółki, brak zysków, a w konsekwencji spadek wartości rynkowej spółki, a nawet jej upadłość, co ostatecznie spowoduje obniżenie wartości akcji spółki.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe - wynika z wrażliwości rynku kapitałowego na krajowe i światowe czynniki makroekonomiczne zależne od tempa wzrostu gospodarczego, deficytów budżetowych i handlowych, poziomu inwestycji, popytu konsumpcyjnego, wysokości inflacji i poziomu stóp procentowych, kształtowania się cen surowców, a także sytuacji geopolitycznej,

Ryzyko emitenta – wynika ze sposobu zarządzania i prowadzenia gospodarki ekonomicznej przez emitenta, co ma bezpośredni wpływ na wynik finansowy emitenta, a tym samym na wycenę wyemitowanych przez niego papierów wartościowych oraz zmienność ich cen.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału.

Ryzyko płynności – papier wartościowy jest płynny, jeśli istnieje możliwość zakupu lub sprzedaży bez wpływania na jego cenę rynkową. Ryzyko płynności ma bezpośredni wpływ na zmienność ceny z zachowaniem zasady, że im niższa płynność, tym wyższa zmienność ceny.

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkoterminowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walut,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko specyficzne spółki,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko związane z dokonywaniem modyfikacji zleceń,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

10. Warranty

W zakresie Warrantów Bank świadczy usługę przyjmowania i przekazywania zleceń do Millennium Domu Maklerskiego S.A. (Millennium DM). Warunkiem korzystania z usługi jest zawarcie przez Klienta z Millennium DM umowy o prowadzenie Rachunku inwestycyjnego i świadczenie usług wykonywania Zleceń oraz złożenie wymaganych przez Millennium DM oświadczeń. Świadczenie usługi przez Bank może być uzależnione od aktualnego statusu Klienta.

a) Opis

Warranty są papierami wartościowymi z grupy instrumentów pochodnych notowanymi na rynku kasowym. Ich wycena zależy od ceny lub wartości tzw. instrumentu bazowego. Instrumentem bazowym mogą być:

- akcje, obligacje,
- indeksy giełdowe,
- kursy walut,
- towary,
- wskaźnik ekonomiczny (indeks, stopa procentowa).

Warranty, w odróżnieniu od opcji, posiadają określonego emitenta, czyli wystawcę instrumentu, którym jest osoba prawna. Liczba wystawionych warrantów jest ograniczona do konkretnej ilości zwanej serią.

W sensie formalnoprawnym warrant jest bezwarunkowym i nieodwołalnym zobowiązaniem się jego emitenta do wypłacenia uprawnionym właścicielom warrantów kwoty rozliczenia. W przypadku warrantu kupna jest to dodatnia różnica pomiędzy ceną instrumentu bazowego, a ceną wykonania określoną przez emitenta. W przypadku warrantu sprzedaży kwotą rozliczenia jest dodatnia różnica między ceną wykonania a ceną instrumentu bazowego.

Warrant daje prawo, ale nie zobowiązuje do nabycia bądź sprzedaży instrumentu bazowego po określonej cenie wykonania (tzw. strike) podczas całego okresu życia instrumentu (warrant typu amerykańskiego) lub w określonym z góry momencie (warrant typu europejskiego).

Wyróżnia się warranty:

- subskrypcyjne- papiery te emitowane są w związku z warunkowym podwyższeniem kapitału zakładowego. Posiadacze warrantów mają prawo do nabycia akcji z podwyższonego kapitału w określonym terminie i po określonej cenie,
- opcyjnie- są instrumentem uprawniającym do zakupu od emitenta (warrant kupna) lub sprzedaży (warrant sprzedaży) w ustalonym terminie instrumentu bazowego, po określonej cenie rozliczenia.

Sugerowany okres inwestycji to minimum 3 lata.

b) Ryzyko

Ryzyko rynkowe - wynika z wrażliwości rynku kapitałowego na krajowe i światowe czynniki makroekonomiczne zależne od tempa wzrostu gospodarczego, deficytów budżetowych i handlowych, poziomu inwestycji, popytu konsumpcyjnego, wysokości inflacji i poziomu stóp procentowych, kształtowania się cen surowców, a także sytuacji geopolitycznej,

Ryzyko niedotrzymania warunków (ryzyko emitenta) – ryzyko związane z niedotrzymaniem warunków przez stronę. Najniższy poziom tego ryzyka występuje (w kolejności) dla obligacji emitowanych przez Skarb Państwa, jednostki samorządowe, instytucje finansowe, przedsiębiorstwa. Do oceny tego ryzyka wykorzystuje się tzw. rating. Rating jest to ocena wydawana przez wyspecjalizowane firmy. Ocena taka określa poziom ryzyka występujący dla danego emitenta. Inwestując w obligacje należy uwzględnić powyższy rodzaj ryzyka dla oceny oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji. Czym większe ryzyko, tym stopa dochodu z inwestycji powinna być wyższa.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału.

Ryzyko płynności – papier wartościowy jest płynny, jeśli istnieje możliwość zakupu lub sprzedaży bez wpływania na jego cenę rynkową. Ryzyko płynności ma bezpośredni wpływ na zmienność ceny z zachowaniem zasady, że im niższa płynność, tym wyższa zmienność ceny.

Inne ryzyka:

- Dostępność informacji z danego rynku,
- Ryzyko branży,
- Ryzyko kredytowe,
- Ryzyko krótkoterminowych zmian cen,
- Ryzyko kursu walut,
- Ryzyko podatkowe,
- Ryzyko prawne,
- Ryzyko specyficzne spółki,
- Ryzyko stopy procentowej,
- Ryzyko utraty kapitału,
- Ryzyko związane z dokonywaniem modyfikacji zleceń,
- Wysokość opłat,
- Złożoność produktu.

II. Rodzaje Ryzyka

Dostępność informacji z danego rynku – oznacza ryzyko związane z niemożliwością pozyskania kompletnych informacji na temat produktu w języku polskim. Trudności związane z pozyskiwaniem informacji o produktach i instrumentach finansowych mogą wynikać z konieczności złożenia prośby o dokumenty w Banku, z opóźnień w ich dostarczaniu oraz faktu, iż dane dokumenty występują w obcym języku. Dodatkową niedogodnością może być utrudniony dostęp do informacji wynikający z braku dostępu do wyspecjalizowanych finansowych serwisów informacyjnych.

Opis mechanizmu dźwigni finansowej (zwanej potocznie lewarem) – mechanizm, który pozwala nabyć instrumenty finansowe i produkty finansowe (portfel instrumentów finansowych) angażując tylko część potrzebnych do tego środków finansowych. Gdyby inwestor nabywał instrumenty finansowe (portfel instrumentów finansowych) bez dźwigni finansowej powinien zaangażować 100% wymaganych środków finansowych niezbędnych do nabycia takich instrumentów finansowych lub produktów finansowych. Przykładem wykorzystania dźwigni finansowej jest zakup akcji w pierwszej ofercie publicznej przy wykorzystaniu środków z kredytu. Dzięki wykorzystaniu kredytu przy zakupie akcji w pierwszej ofercie publicznej możliwe jest zwiększenie potencjalnych zysków na zasadzie dźwigni finansowej poprzez wykorzystanie środków pieniężnych z kredytu do zakupu akcji. Innym przykładem wykorzystania efektu dźwigni finansowej są inwestycje w kontrakty terminowe. Aby otworzyć pozycje w kontraktach terminowych wystarczy zainwestować tylko kilka procent całkowitej wartości kontraktu terminowego (wnieść tzw. depozyt zabezpieczający).

Ryzyko branży – ryzyko związane z inwestowaniem w instrumenty finansowe lub produkty finansowe związane z jedną branżą. Wynika z faktu, iż każda branża narażona jest na ryzyko inwestycyjne uwarunkowane zewnętrznymi warunkami gospodarczymi, trendami inwestycyjnymi, sezonowością branży, w której działa spółka.. W przypadku spółek surowcowych ryzyko wynika z poziomu cen surowców na giełdach towarowych i ich skutków dla wyniku finansowego spółki. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja obciążona znacznie większym ryzykiem niż inwestycje zdywersyfikowana pod względem branżowym.

Ryzyko emitenta – ryzyko braku zdolności regulowania swoich zobowiązań w terminie lub ryzyko obniżenia oceny kredytowej (ratingu) oraz ryzyko spadku wartości aktywów spowodowanego zmianami dochodowości papierów dłużnych emitowanych przez podmioty o różnej ocenie ryzyka kredytowego.

Ryzyko kredytowe – ryzyko związane z przepływami finansowymi firmy, w związku z prowadzoną przez nią działalnością, oraz możliwością niedotrzymania warunków umowy przez stronę. Ryzyko takie może pojawiać się w przypadku emitentów dłużnych papierów wartościowych. Najniższy poziom tego ryzyka występuje (w kolejności) dla papierów emitowanych przez:

- Skarb Państwa
- Jednostki samorządowe
- Instytucje finansowe
- Przedsiębiorstwa.

Zdarza się, że ryzyko niedotrzymania warunków dla papierów wartościowych emitowanych przez przedsiębiorstwo o bardzo dobrej kondycji finansowej może być mniejsze niż ryzyko niedotrzymania warunków przez instytucję finansową. Do oceny tego ryzyka wykorzystuje się tzw. rating. Rating jest to ocena wydawana przez wyspecjalizowane firmy. Ocena taka określa poziom ryzyka

występujący dla danego emitenta. Inwestując w papiery wartościowe należy uwzględnić powyższy rodzaj ryzyka dla oceny oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji. Czym większe ryzyko emitenta tym stopa dochodu z inwestycji powinna być wyższa.

Ryzyko krótkookresowych zmian cen – ryzyko występujące na skutek zmienności nastrojów (często emocjonalnych) panujących na rynku wśród inwestorów. Wynikiem takich działań są nieracjonalne zmiany kursów lub cen instrumentów finansowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być podjęcie błędnej decyzji o rozpoczęciu lub zakończeniu inwestycji.

Ryzyko kursu walutowego – występuje w przypadku inwestycji w obcej walucie (nabycia papierów wartościowych denominowanych w walucie obcej) i związane jest z niepewnością, co do kursu waluty, w której indeksowana jest inwestycja, po jakim nastąpi w przyszłości wymiana waluty obcej na krajową. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być błędna ocena inwestycji w zakresie rentowności.

Ryzyko niedopuszczenia papierów wartościowych emitenta do obrotu na rynku regulowanym – ryzyko niespełnienia warunków dopuszczenia papierów wartościowych emitenta nabywanych na rynku pierwotnym lub pierwszej ofercie publicznej do obrotu na rynku regulowanym, w szczególności notowań giełdowych.

Ryzyko płynności – ryzyko niemożności rozpoczęcia lub zakończenia inwestycji spowodowane niewielką płynnością, czyli brakiem albo nadmiarem podaży lub popytu, dla danych instrumentów finansowych lub produktów finansowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być trudność ze sprzedażą lub zakupem instrumentów finansowych lub produktów finansowych. Ceny na rynku mogą podlegać znacznym wahaniom. W przypadku sprzedaży przed terminem zapadalności istnieje ryzyko, iż Inwestor posiadający papiery wartościowe nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w ilości przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej cenie. Istnieje ryzyko poniesienia ewentualnych strat, wynikających ze sprzedaży papierów wartościowych po cenie niższej niż wyniosła ich cena nabycia.

Ryzyko podatkowe – ryzyko zmiany przepisów podatkowych powodujące, iż inwestowanie w instrumenty finansowe i produkty finansowe związane będzie z większymi niż dotychczas obciążeniami podatkowymi, co może skutkować zmniejszeniem opłacalności inwestycji.

Ryzyko prawne – ryzyko związane ze zmianami prawnymi dotyczącymi regulacji, którym podlegają emitenci lub dystrybutorzy instrumentów finansowych lub produktów finansowych.

Ryzyko reinwestycji kuponu – ryzyko braku możliwości reinwestowania otrzymanej płatności kuponowej według pierwotnie zakładanej rentowności inwestycji, co powoduje, iż faktycznie osiągnięta rentowność z papieru dłużnego trzymanego przez inwestora do daty wykupu będzie odbiegała od pierwotnie zakładanej.

Ryzyko rozliczenia – ryzyko nierozliczenia w terminie transakcji zawartych przez fundusz inwestycyjny, wynikające w szczególności z zawodności systemów informatycznych bądź innych ograniczeń technicznych.

Ryzyko rynkowe – ryzyko zawsze występujące a związane z koniunkturą na rynku instrumentów finansowych lub produktów finansowych. Dotyczy niepewności związanej z możliwością zmian w politycznym lub gospodarczym

otoczeniu kraju, które mogą skutkować rozchwianiem sytuacji rynkowej przez to wpłynąć na konkretny sektor, firmę lub instrument finansowy lub produkt finansowy. Głównymi czynnikami wrażliwości są: poziom inflacji, stopy procentowej, deficyty budżetowe, poziom bezrobocia, saldo obrotów bieżących, poziom popytu konsumpcyjnego oraz inne czynniki makroekonomiczne. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być podjęcie błędnej decyzji o rozpoczęciu lub zakończeniu inwestycji.

Ryzyko specyficzne spółki – ryzyko dotyczące zdarzeń występujących u emitenta danego instrumentu finansowego. Do istotnych zdarzeń możemy zaliczyć takie zdarzenia jak zawarte istotne umowy i kontrakty, utratę płynności finansowej czy zdarzenia losowe mające znaczący wpływ na sytuację ekonomiczną emitenta. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być znaczna zmiana wartości inwestycji.

Ryzyko stopy procentowej – ryzyko niestabilności stóp procentowych, powodujące trudność oceny dochodowości inwestycji dla instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub powiązanych z wysokością stóp procentowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja w papiery dłużne o stałym oprocentowaniu, podczas gdy lepsze efekty uzyskuje się inwestując w papiery o zmiennym oprocentowaniu.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału. W przypadku niektórych produktów i instrumentów finansowych istnieje pełna gwarancja kapitału, oznaczająca brak ryzyka związanego z możliwością utraty zainwestowanego kapitału. Natomiast w przypadku części produktów, występuje częściowa gwarancja kapitału lub też brak jest jakiegokolwiek gwarancji. Co za tym idzie, w przypadku nabycie niektórych produktów i instrumentów finansowych wiąże się to z ryzykiem utraty nawet do 100% wartości kapitału, lub strat pochłaniających więcej niż 100% zainwestowanego kapitału.

Ryzyko zmienności wskaźników – inwestowanie w produkty strukturyzowane wiąże się z czynnikami ryzyka charakterystycznymi dla instrumentów finansowych, z którymi produkt strukturyzowany jest powiązany (instrumenty bazowe).

Ryzyko związane z dokonywaniem modyfikacji zleceń - zgodnie z trybem obsługi modyfikacji zleceń/dyspozycji przez GPW w czasie sesji może zaistnieć sytuacja jednoczesnego zlecenia przez Inwestora dokonania modyfikacji zlecenia/dyspozycji oraz realizacja na GPW zlecenia/dyspozycji modyfikowanej. W razie zaistnienia takiej sytuacji GPW może zrealizować zarówno zlecenie/dyspozycję modyfikowaną jak i zlecenie/dyspozycję zmodyfikowaną, niezależnie od zamierzeń Inwestora.

Ryzyko związane z koncentracją aktywów bądź rynków – ryzyko wywierania znacznego wpływu na wyniki funduszu przez inwestycje w poszczególne aktywa bądź rynki, ze względu na ich duży udział w portfelu funduszu.

Wysokość opłat – dotyczy opłat pobieranych, z tytułu nabycia oraz posiadania danego produktu. Im wyższe opłaty, tym wyższe ryzyko osiągnięcia pozytywnej realnej stopy zwrotu z inwestycji.

Złożoność produktu – dotyczy ryzyka związanego z charakterem produktu oraz związaną z nim dokumentacją. Im bardziej złożony, niestandardowy produkt, tym bardziej złożona będzie jego dokumentacja oraz zawarte w niej opisy. W efekcie, zrozumienie zasad działania danego produktu może być utrudnione w przypadku skomplikowanej struktury produktu oraz jego dokumentacji.

III. Rodzaje usług

Przyjmowanie i przekazywanie zleceń - firma inwestycyjna przyjmuje i przekazuje Zlecenia Klientów (np. kupna/sprzedaży) dotyczące instrumentów finansowych od innego podmiotu, celem ich wykonania.

Nabywanie i zbywanie instrumentów finansowych na rachunek własny Banku, w tym w celu wykonywania zleceń Klienta - usługa polega na nabywaniu lub zbywaniu Klientowi instrumentów finansowych przez Bank działający we własnym imieniu. Nabywanie lub zbywanie instrumentów finansowych może być także dokonywane w celu wykonywania zleceń Klienta.